

Водар цела
1992

ЗЯЛЁНАЕ ВОКА

Зялёнае вока, як люстра ў аўторак,
згадаць — не згадаеш, вядомая справа.
Штодня ўспамінаецца цёплае мора —
налева, направа.

Зьмярцьвелыя сны, апантаны гадзіннік,
што 6 на 12, што 8 на 10.
Чакаем сумленна на зоркавы вынік:
зьянясуць галаву ці павесяць?

А вока зялёнае ў дробным кілішку,
нібыта кавалачак цукру ў гарбаце...
Спалі гэту кніжку,
шаноўны мой браце,
спалі гэту кніжку,
шаноўны мой браце.

1989

ВУДЭАКЛІПЫ

1 . П л я м а н а ш к л е

Пляма на шкле
чорна-белы квадрат
бела-чырвоны
не не
не атрад
маскарад
працінае вакно
ўжо даўно
тэлевізар забыўся
бо сьпіўся
але
чорна-белы атрад
як квадрат
пляма на шкле

2 . Г а д з і н ь н і к

Мы ў пяску шукаем
пяціграньнік
нібы кранік
а папера чырванее
нік-нік-нік
зьнік
як фінік
размалёваны гадзіньнік

3 . А д л ю с т р а в а н ь н е

Люстэрка нешта пачарнела
хіба яго ўзяла халера?
чыясьці жонка захварэла
яе завуць Валера
ла-ла ла-ла
жыта жала
ды бутэлькай пагражала

не далася
бо схавалася
у вакне адлюстравалася

4 . Ф р э й д ы з м
Смала асфальт — якая прыгажосьць!
дык лі на галаву калі ахвота
тады як сьвіньні прусакі
палезуць па сталі і місках
ня сьпі яшчэ
я раскажу табе пра трактар
або пра тое што ў газэтах
пануе стомлены «фрэйдызм»

5 . Ф о т а ф э й с
Фотафэйс не аўтобус ня Глёбус
ён імкнецца да сонечных сьцен
улонны модус
каштоўных вэнэцый
нейкіх грэцый
што любяць турысты
калі чысты — дык чысты
не — дык не
не ў віне
забаўляецца наша сьвядомасьць
ці ж мы дома?
калі гэты абсурдны кантэйнэр
як камбайн альбо моцны бульдозер
сэкс за сэкс
а каханьне каханьнем
ёсьць адзіны
адзінейшы рэйс
гэта ўласны мой фотафэйс

6 . Т э л е г р а ф
Электрычнасьць небясьпечнасьць
камунізм капіталізм
Сталін Мао Ленін Брэжнеў
Рузвэльт Рэйган
анархізм
блэк трацкістаў левых правых
Маякоўскі ды Бурлюк
Прага Вільня і Варшава
Гродна Кракаў
Гумянюк
пачынай перабудову
пяцігодку — ў тры гады
заўтра ў горадзе адчыняць
новы комплекс і басэйн
кропка коска ды працяжнік
Рыбэнтроп Садам Гусэйн
актывісты інтэрфронту
новы першы сакратар
цыгарэты і катлеты
чалавек ёсьць гаспадар
арандатары калгасы
БАМ блякада пад Масквой
эмігруюць як габрэі
сталінізм сацыялізм
радыяцыя і козы
падпалілі маўзалей
Руст на плошчы
пад наркозам
на палі вывозяць гной

1990

НАРКАТЫЧНАЕ МОРА

Сёння пятніца. Заўтра — субота.
Зноў адбудзецца так, як і ўчора.
А пакуль што — дурная работа,
ад якой ты маркотны ды хворы.

Гэты тыдзень сканаў безгустоўна.
Ты згубіў свой апошні гадзіннік.
Галаву перапоўнілі словы.
Цела збэсьцілі брудныя сьвіньні.

Толькі келіх, сляпы экзэкутар,
добры сябра, адвечны папачнік
дапаможа забыцца на смутак,
намалюе ў пакоі сланечнік.

Ён — Ван Гог, мае вінныя фарбы
і фантазію (лепшай ня ўбачыш!).
Зразумееш, што жыў ты ня марна,
хоць цяперака стогнеш ды плачаш.

Хай жа здарыцца так, як і ўчора,
хай згарыць гэты прывідны тыдзень,
хай на дрэве павесіцца злыдзень,
і ўскіпіць наркатычнае мора!

1990

ЭЛІТАРНАЯ ДЗЯЎЧЫНКА

Элітарная дзяўчынка зноў сумуе на бальконе.
А базальтавыя вокны не падобны да звычайных.
І яна ўжо разумее неабходнасьць падарожжаў.
Вось таму машыны гучна пралятаюць па праспэктце.

Не адчуць былое славы на канцэртных выступленьнях.
Разьвітаньне не прыемнасьць, а звычайная пакута.
Элітарная дзяўчынка захапляецца эстрадай.
Маці з бацькам у шпіталі без прытомнасьці тры ночы.

Файна летам піць «Баржомі» ды кахацца з касманаўтам.
Чмель зьбіраецца адпомсьціць, завітаўшы на хвіліну.
Гэты сьмех шызафрэнічны атручае навакольле.
І дзяўчынка зноў сумуе на абшарпаным бальконе.

1990

ЭПІЦЭНТАР

Калыхаюся я ў эпіцэнтры
грамафона, які яшчэ грае,
мне пляваць на пустыя працэнты
нараджэньня сляпых самураяў.

Бо галоўнае — гукі ў паветры,
што нясуць нашы душы на Поўнач.
І ня трэба лічыць кілямэтры,
мы прыпынімся хуценька побач

моцнай сваркі, якая пілуе
маё Я на чатыры кавалкі.
А кавалкі са сьвятам віншуюць,
спакушаюць, нібыта русалкі.

Не спатрэбіцца этнаграфічнасьць.
Я дакладна ўжо ведаю сутнасьць,
што сьвядомасьць кабеты міфічна,
ну а жыць па-сапраўднаму — сумна.

Эпіцэнтар таму грамафона —
гэта лепшая ў сьвеце кватэра,
дзе зьнішчае дурныя законы
куртызанка зь мянушкай Халера.

1990

ЦЕЛА У ВІНО

Горкае віно змяіцца па падлозе.
Горкае віно спыняецца ля ног.
Горкае віно паруе на парозе
ад таго, што паліцца парог.

Цела, як віно, струменіць па-за ложкам.
Цела, нібы кола, круціцца штодня.
То хутчэй ляціць, то дрыгае патрошку.
Цела забавляецца, як быццам кацяня.

І віно і цела — цені на падлозе,
што бягуць нягучна каля ног
ды гараць, як ведзьмы ноччу пры народзе...
Вось таму і зьзяе вогненны парог.

1990

ТВАЯ ВЭНЭЦЫЯ

Сівое неба, як Вэнэцыя ў віне.
А хмары — дзюбаносыя гандолы —
плывуць, нібыта вучні з новай школы,
куляюцца ў расчыненым вакне.

І чараўнік майструе хмарачос,
які да сонейка павінен дакрануцца.
Навокал травы калыхаюцца і гнуцца,
ствараюць штохвілінны дзіўны мост.

А ты прыкуты да зьянвечанай зямлі,
да гэтай адмысловай кінаролі...
Дык прасьвідруй жа дзірку ў белай столі —
убачыш горад, мора, караблі.

26 студзеня 1991

РУЖАВОКІ ДРАКОН

Ружавокі дракон мяне вабіць.
Мае ён аксамітную скуру.
Я яго прытулю, як кабету.
Гэта будзе сапраўднае шчасьце.

Ружавокі дракон стане добрым
і схавзе драпежныя зубы.
Ён адчуе нястомнае сэрца,
войдзе ў транс, як індыйскія ёгі.

Ружавокі дракон адыходзіць,
дзе нічога няма. Толькі мары
ў галаве, нібы піва ў барышцы,
робяць шэра-зялёную пену.

Ружавокі дракон, мой маленькі,
сьпі салодка да лепшай гадзіны,
сьпі, пакуль твой адбітак сьсівелы
люстраное захоўвае цела.

1991

ТАЯМНІЧАЯ ШАФА

Таямнічая шафа хавае замежных шпіёнаў
і муштруе мышэй, калі зоркі рагочуць у небе.
Таямнічая шафа ня ведае іншых законаў,
бо заўсёды яна ў сэксуальнай патрэбе.

Таямнічая шафа, як мора для рыб зь нейкіх казак,
дзе шукаюць заўзята патрэбную страву.
Таямнічая шафа зусім не баіцца заразы,
бо жыве толькі ноччу і ведае справу.

Ну а справа такая, што нельга сварыцца,
нельга плакаць, як плача старая жырафа,
бо цывярозы сусед можа так памыліцца,
што загіне твая таямнічая шафа.

1990

ПАВУЦЖНА

Павукі паўзуць па шыбе.
Ты пытаесяся: «Куды?»
Нехта курчыцца на дыбе
і сьпявае праз гады.

Песьня паліць сфінксу вочы,
калыхае маўзалеі.
Труп устане сёння ноччу,
каб пужаць малых дзяцей.

1990

АМАРОКА

Распавядай прадбачлівым злачынцам,
як чырванее пляма на зялёным,
і адбываецца містэрыя каханьня
па-за мяжой сьвядомасьці публічнай.

Распавядай, як голкі пад пазногці
штовецар заганяюць летуценні,
разморанае цела мальтртуюць,
як той сяканец, смажаць на патэльні.

Распавядай, як вадкія пачуцьці
сьцякаюцца па лесьвіцах у неба,
якое, нібы стаў, дрыжыць і прагне,
каб нехта дакрануўся да паверхні.

Распавядай пра сотні лябірынтаў
пад чорнымі, што нафта, валасамі.
Яны не забяспечаць асалоду,
калі ў цішы праб'е гадзіна ночы.

лістапад 1991

ЧОРНАЕ ВОЗЕРА

Чорнае возера —
твар Леанарда да Вінчы —
водгук спрадвечны
сэрца кранае
не абыякавасьць
не асалода
чорнае возера
мае майстэрню
высакародных майстроў
што заклікаюць
пакласьці сябе на ахвярнік
Вогненнай Ружы
якая расьце
там дзе заўсёды
халодны блакіт
сярэднявечнага люстра
на тле адраджэньня

1991

БУТЭЛКА

Хварэе паэзія ў тлустай бутэльцы.
Блішчаць яе вочы празь сіняе шкельца.

Ня ведаю, як падтрымаць гаспадыню?
Падаць ёй гарбуз ці мо жоўтую дыню?

Тым часам знікаюць пяшчаныя горы.
Зямлю захапляе касьмічнае мора.

Мы молімся ціха ў зялёным сутоньні,
і кожны трымае бурштын на далоні.

А кожны бурштын нам нагадвае шкельца.
А кожнае шкельца, як муза ў бутэльцы.

1991

ЛЕАПАРДАВАЯ ШКУРА

Пад дзявочымі нагамі леапардавая шкура.
Ды сама дзяўчына, быццам вастрозубая пантэра.
Я валодаю ня толькі паэтычнымі радкамі,
у якіх падман звычайны — костка цукру ў кубку кавы.

Мандарынавая стужка на грудзях у той дзяўчыны
прымушае спакусіцца пакаранага паэта.
Вось камэдыя дэль-артэ па-за межамі Парыжу!
Вось табе хвіліна шчасьця ў незачыненай кватэры!

Абуджэньне затрымала экзатычную забаву.
Лепей зараз, чым ніколі ад маны абараніцца.
Дзе пачатак ачмурэньня? Толькі мне ды Ёй вядома,
бо абодвух прытуліла леапардавая шкура.

10 лютага 1991

МЯЖА

Ты імкнесься кудысьці...
Вось тунэль да сьвятла...
Крочыш. Мёртвае лісьце
засланяе імгла.

Толькі жоўты агеньчык
моўчкі вызначыць шлях.
Сіл ня хопіць. Заенчыш,
не ўзьбярэсься на дах.

Паляціш, нібы вецер,
зьверху — ўніз, зьнізу — ўверх.
Бязлігоснае вецьце
твар ушчэнт разьдзярэ.

Застанецца агеньчык
ды тунэль да сьвятла,
ды нямая паненка,
што сюды прывяла.

23 верасьня 1991

АГНІСТЫ МАК

Алесь Аўчыннікаву

На гэтым белым прасьцірадле
нічога не расьце
ліхія кіпарысы дзе-нідзе
зьбіраюць раду
я вельмі рады
што нарэшце
на гэтым белым прасьцірадле
адбыўся цуд.

Пакінем абыякавасьць і бруд
легенды і падманлівае радзьё
рапсодыі апоўначы
аднак
на гэтым белым прасьцірадле
расьце НІЧОГА проста так
таемны знак — агністы мак.

11 лютага 1991

СОН ВАМПІРА

Сэрца калоціцца. Сон пад магнітам.
Подых — ня вецер. Сякера — ня крыж.
Сёння сябе адчуваеш забітым,
кроку ня зробіш, але прамаўчыш.

Пафарбаваны, нібыта цыстэрна.
Гарызантальны, як хуткі цягнік.
Той, што ляціць ад Варшавы да Бэрна
і вырывае сярэбраны крык.

Сёння халодны, як твар Антарктыды,
і небясьпечны сярод дываноў.
Сьпі ў саркафагу сваёй піраміды,
ноччу прачнешся, шукаючы кроў.

1990

* * *

Вітаўту Чаронку

Кітайскі бажок на пісьмовым сталe.
Крышталная шклянка напоўнена півам.
Лунаюць пачуцьці ў загадкавым сьне.
Дрыжыць на талерачцы костка ад сьлівы.

Глядзіш праз вакно. Бачыш мёртвы ландшафт.
Зноў вусны твае прагнуць вуснаў жанчыны.
Але ў памяшканьнях унутраных шахт,
здаецца, спыніліся эрамашыны.

Эксплёзія казачных думак — міраж.
Мозг стомлены. Вочы сьвятло праклінаюць.
Яшчэ дзьве хвіліны. Пачнецца пасаж.
Мэлёдыя словаў. Ад краю да краю.

студзень 1991

ЭКЗАТЫЧНАЯ ЛЮБОЎ

Твой аранжавы гумар заўсёды ўспрымаю,
надта хочацца быць ваяром-цемрашалам,
вандраваць басанож дзень і ноч па Кітаю,
сустракаць вадаспады сярод кіназалы.

Твой зялёны настрой мне заўважыць прыемна,
не знайсьці гэты позірк у гіблай краіне.
Мы вітаемся ўвечары. Толькі ўзаемнасьць
нечакана губляецца, стогне ды гіне.

Небасхіл ружавее ў напоўненай шклянцы...
Паглядзі на сябе, маладая кабета, —
раптам выбухне сэрца, і пратубэранцы
пацякуць па пакоі напоем з ранэта.

Раптам станецца так, што пачуцьці ўваскрэснуць
дзесьці там, на далёкіх каралавых выспах.
Я тады выпадковыя літары скрэсьлю
і Цябе, экзатычную, увечары высьню.

1991

ЗАЎСЁДЫ НАСУПЕРАК

Заўсёды насуперак. Так ці ня так?
Падманлівы сьмех праглынае мажлівасьць.
І ты чырванееш, як зморшчаны мак,
і ты адмаўляеш хлусьню ды лісьлівасьць.

Заўсёды насуперак. Нонканфарміст,
табе і мэдаль да тваёй марынаркі
за тое, што пішаш няскончаны ліст,
за тое, што ведаеш сэнс гаспадаркі.

Заўсёды насуперак. Гэтак было
дагэтуль і будзе, напэўна, заўсёды.
Няйтакш запануе найлепшая мода —
вітаць шавіністаў найпроста: «Шалом!»

чэрвень 1991

АПОШНЯЕ КАХАНЬНЕ

І кацяня глядзела нам у вочы,
ня ведаючы: што і як.
Хто тэарэму Пітагора на каньяк?
Хто сэксуальны фільм глядзець ня хоча?

Экран, як ложак. Ложак — бы труна,
ў якой кахаюцца філёзафы звычайна.
О, кацяня, грызі мяне з адчаем
і з сэрца пі да вобразнага дна.

Я, як яна. Яна, як я! Мы разам,
мы ў трансцэндэнтным круцімся штоноч.
А хоць ты плач, а хоць ты кроч —
адна на гэтым сьвеце парафраза.

Нас электрычнасьць рухае ўвесь час,
і мы хістаемся ў адрэзанай кішэні.
Вось папярэдзіў некалі Ясенін,
што не пакліча пад бярозку нас.

Ды не бяда, калі згубілі ўчора скварку.
Галоўнае — дзікунскі пэрфарманс!
Сьпяваючы ясенінскі раманс,
свае галовы пакладзем пад цыркулярку.

І што нам скажа доктар Гілятэн,
калі працнецца пасьяля сьмерці ў прыбіральні?
Яго абудзяць цягнікі, што на вакзале,
сп'янелы пойдзе міма брудных сьцен.

Мы зразумелі: шчасьце пад наркозам.
Ды ўсё жыцьцё, нібыта нейкі здзек,
а чалавек — зусім не чалавек,
бо атрымаў павышаную дозу.

Таму падзякую я дзеду, што марозіць
і дорыць хвігу нам пад Новы год,
а сам рагоча, быццам ідыёт,
і пра каханьне шэпча пад бярозай.

1991

КАМУНІКАТ.ORG

МЁРТВЫ ЗЫБ

Мёртвы зыб нам ня скажа, калі адысьці
ў глыбіню цёмнавокую става начнога.
Ты прачнешся зьянацку, і слова «пусьці»
пракладзе небясьпечную ў цемры дарогу.

А высока на небе запаліцца знак,
нібы пошут яскравы апошняга стрэлу.
Твой зьяверлівы цень — даўганогі румак —
за хвіліну здратуе бялявае цела.

Гэта будзе пазьней, як зьнікомы кашмар,
альбо воўчыя сьпевы пад вокнамі Дамы.
Гэта будзе, як быццам самотны сьвятар
Богу душу аддаў ды павесіўся ў храме.

Гэта будзе, бо новы японскі замок
страціць код адпаведны пад ціскам сумленьня,
падагрэе старанна цытрынавы сок.
Сок прамые мазгі, забясьпечыць натхненьне.

Верш напішацца сам. І ня трэба плясьці
рыфмаваны вянок без сакральнага слова.
Мёртвы зыб нам ня скажа, калі адысьці
ў глыбіню цёмнавокую става начнога.

лістапад 1991

ПАВЕРХНЯ

Паверхня, што вастрэйшая за нож,
ніколі не народзіцца нанова.
Яна, нібыта скептык Казанова,
а мо і забаронены чарцёж.

Яе ня зьнішчыць нат кіслотны дождж,
і не стрымае папярэдняя размова.
Ты хоць Адама на ўсіх грэшнікаў памнож, —
паверхня зьнівэлюе знак і слова.

Што ні кажы — ўсе ведаюць яе:
паэты п'яныя, старыя камуністы;
якая розьніца: ці ёсьць настрой, ці не, —

галоўнае, каб быць заўсёды чыстым!
Тады яна і чарачку налье,
ажно ў вачох зазьбяюць амэтысты!

29 верасьня 1991

КАВАЛЕР

Пляцецца бамбіза ля рэчкі, як кот,
задраўшы штаны і разявіўшы рот.
Відаць, ён стаміўся, пазбаўлены сіл.
Каменныя вочы (мабьць, дэбіл).

Яшчэ колькі крокаў — шпурне партсыгар,
нібыта гранату ў варожы атрад,
і крыкне: «Наперад!», як той камісар.
Але ты такое пачуеш наўрад.

Хутчэй за ўсё плоне зьнянацку ў раку
і будзе глядзець на плявок-карабель.
Дзяўчына-язюля пакліча: «Ку-ку»,
і ён паляціць, як за сучкай кабель.

1990

ГОСТ ФЛЯЛЕТАВАЎ ГРУШЫ

Фіялетава я груша хоча быць
ананасам проста зь неба і глядзець
праз акварыю, а потым паляець
у д'ябэльскі вырай піва піць.

Мы яе ня можам не пусьціць,
бо яна жадала акалець,
пабялела, нібы бабця-сьмерць.
Вось вам крыж, каб болей не схлусіць.

А, між іншым, фэйны анекдот,
калі спаць нагамі дагары.
Ты да раніцы аб сэксе гавары
пад забыты піянерамі факстрот.

І яна пачуе, гляне ў рот,
падтрымае новае пары.
Размаўляй ціхутка, не дуры
(за сьцяною сьпіць габрэйскі бэгемот).

Куфаль піва. Побач — ананас.
Рытуальны момант і настрой.
Фіялетава я груша, мы з табой
нават, калі ўжо ня будзе нас.

Дык асушым ёмкасьці шчэ раз
за прэзыдыюм і Руста над Масквой.
Хутка адпачынак, бо пакой
нездарма акупаваў бінарны газ.

жнівень 1991

КЕЛЖ

Прышпілі да сукенкі чырвоную ружу,
зазірні асьцярожна ў крыштальны сусьвет.
Нехта там, мне здаецца, гуляе нясьмела,
эратычныя хвалі палоняць яго.

Ён зусім непаўторны, як сьмешнае рэха,
абалонка блакітная, быццам ручай.
Сьмех цьвярозы і п'яны трапляе, дзе ўлады
нараджаюць нябачна сьляпы маладзік.

І губляюцца недзе расьліны і кветкі
ў тваім космасе чорным, нібы валасы
незнаёмай японкі. Але невядома
зь якой кінастужкі яна прыплыла.

1990

ДАБРАНАЧ, РЭВАЛЮЦЫЯ...

Дабранач, рэвалюцыя, гудбай!
Сярод пірамідальнае прасторы
я высню чорны сон, як белы рай,
прайдуся, дзе жаўцеюць памідоры.

О, Муза-куртызанка, выбачай,
заблытацца так лёгка ў брудным моры:
тут і бінокаль, радыёпрыборы,
і пляшка пад назовам «Арпачай».

«Ці піць ці не?» — пыгае малачай,
калі праходжу паўз умоўныя разоры,
кідаюся ў бяспрыкладны адчай,

забыўшыся зірнуць за небакрай,
каб вырашыць бяз сувязі: «Няхай
рыпяць надчалавечыя маторы!»

26 жніўня 1991

ПСЫХАДЭЛІЧНАЕ МАСТАЦТВА

Сьвет скаціўся да суцэльнага вар'яцтва,
быццам п'яны небарака ля вакзала.
Падсьвядомасьць мне таропка загадала:
«Палюбі псыхадэлічнае мастацтва!»

Я глядзеў на рэчаісныя фарманты,
не зважаючы на зьнешнія прыкметы.
Прычапляліся агідныя кабеты,
разам зь імі недарэчныя мутанты.

І пытаўся: «Чаму ж ты не вясёлы?
Што за позірк стомлена-пануры?»
Падалося, бы тамтэйшыя прафуры
павылазілі з д'ябэльскага касьцёлу.

А мяне ўвесь час цікавіла праблема:
як бяз пэндзля выйсьці па-за межы,
паспрачацца з аграмаднай тэлевежай,
папаліць усе на сьвеце тэарэмы.

Толькі сьвет вар'яцкі чыніць перашкоды,
абуджае ваяроў АЛЬТЭРНАТЫВЫ.
Кожны пяты нараджаецца шчаслівым,
бо заглухі звышмагутныя заводы.

Вось і хутка запануе панібрацтва,
а паэты атрымаюць ганарары
і асушаць перапоўненыя чары
на карысьць псыхадэлічнага мастацтва.

11 сьнежня 1991